

G-035006

Seat No. _____

B. Sc. (Sem. V) Examination

April/May - 2019

Chemistry : BSCC502B

(Inorganic Chemistry)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
 (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (અ) નીચેના અણુઓમાં ઉપસ્થિત તમામ સંમિતિ તત્વોની આકૃતિ દોરો. 7
 તેના ઉપરથી યોગ્ય બિંદુ સમૂહ આપો.
 (1) BF_3 (2) CH_4

અથવા

- (અ) બિંદુ સમૂહ C_{2h} માટે ગુણનકોષ્ટક લખો સાબિત કરો કે સમૂહની 7
 વ્યાખ્યાના ચારેય નિયમોનું તે પાલન કહે છે.
 (બ) સ્ટેર્ગર્ડ ઈથેનમાં હાજર અયોગ્ય ભ્રમણા અક્ષથી મળતી જુદી-જુદી સંમિતિ 7
 ક્રિયાવિધિ તારવો તેમાંથી શું પુરવાર થઈ શકે છે ?

અથવા

- (બ) સંમિતિ સમતલ એટલે શું ? સંમિતિ સમતલના જુદાં-જુદાં પ્રકારો 7
 સમજાવો.

- 2 (અ) H_2 અણુ માટે VB અને MO સિદ્ધાંતોની માવજતનો સવિસ્તૃત 7
 તુલનાત્મક અહેવાલ આપો.

અથવા

- (અ) કોમ્પ્લેક્ષ આયન $[\text{V}(\text{CN})_6]^{-3}$ અને $[\text{Ni}(\text{CN})_4]^{-2}$ નો આણ્વીય કક્ષક 7
 શક્તિસ્તર આલેખ દોરો અને ચુંબકીય ગુણધર્મ સમજાવો.
 (બ) ડાયબોરેનનું બંધારણ ચર્ચો. 7

અથવા

- (બ) રેખાકૃતિ દોરી નીચેના અણુઓમાં બંધનની ચર્ચા કરો : 7
 (1) B_4H_{10} (2) $\text{B}_{10}\text{H}_{14}$

- 3 (અ) ટ્રાન્સ અસરનો π -બંધન વાદ સમજાવો. 7
- અથવા**
- (અ) ટ્રાન્સ અસરનો આણ્વિક કક્ષક સિદ્ધાંત સમજાવો. 7
- (બ) અષ્ટફલકીય સંકીર્ણોમાં SN^1 અને SN^2 ક્રિયાવિધિ સમજાવો. 7
- અથવા**
- (બ) $[Co(NH_3)_5X]^{+2}$ સંકીર્ણોના (જ્યાં $X = Cl^-, Br^-$) 7
 બેઈઝ જલવિભાજન માટે SN^1CB ક્રિયાવિધિ સમજાવો. અને તેને
 અનુમોદન આપતો ગ્રિન અને ટોબેનો પ્રયોગ ચર્ચો.
- 4 (અ) અકાર્બનિક પોલિમરનું વર્ગીકરણ સમજાવો. 7
- અથવા**
- (અ) સિલિકોનના રેખીય અને ચક્રીય પોલિમરની બનાવટ લખો. સિલિકોન 7
 પોલીમર્સના ઉપયોગો જણાવો.
- (બ) 'મોઝબાર સ્પેક્ટ્રોસ્કોપી'નો સિદ્ધાંત સમજાવો. 7
- અથવા**
- (બ) મોઝબાર વર્ણપટમાં CIS એટલે શું ? આયર્ન કોમ્પ્લેક્સ માટે મોઝબાર 7
 સ્પેક્ટ્રોસ્કોપીની એપ્લિકેશન ચર્ચો.
- 5 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 14
- (1) બિંદુ સમૂહ એટલે શું ?
  - (2) વ્યાખ્યા આપો - ગુણન કોષ્ટક.
  - (3) સંમિતિ તત્ત્વ એટલે શું ?
  - (4) NH_3 નો બિંદુ સમૂહ લખો.
  - (5) B_5H_9 બનાવવાની કોઈ પણ એક પદ્ધતિ લખો.
  - (6) B_4H_{10} માં રહેલા ટર્મિનલ અને હાઈડ્રોજન બ્રિજ બંધની સંખ્યા લખો.
  - (7) $[IrF_6]^{-4}$ નો ચુંબકીય ગુણધર્મ લખો.
  - (8) એક્વેશન પ્રક્રિયા એટલે શું ?
  - (9) NO અને H_2O માં ટ્રાન્સ અસર કોની વધારે છે ?
  - (10) સક્રિય સંયોજન એટલે શું ?
  - (11) $[PtCl_4]^{-2}$ સંકીર્ણનો આકાર લખો.
  - (12) વ્યાખ્યા આપો : લિગેન્ડ.
  - (13) અકાર્બનિક પોલીમર્સની બે સામાન્ય લાક્ષણિકતાઓ લખો.
  - (14) મોઝબાર વર્ણપટ મેળવવા તાપમાન કેમ નીચું રાખવામાં આવે છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1 (a) State and draw all the symmetry elements possessed by the following molecules and assign proper point group to them : 7

(1) BF_3 (2) CH_4

OR

- (a) Give multiplication table for C_{2h} point group. Show that it obeys all the four rules of C_{2h} point group. 7
(b) Derive all the symmetry operations generated by improper axis of rotation in staggered ethane. 7
What can be proved from these operations.

OR

- (b) What is plane of symmetry ? Explain different types of plane of symmetry. 7

- 2 (a) Give detailed comparative account of VB and MO theories for H_2 molecule. 7

OR

- (a) Draw molecular orbital diagram of $[\text{V}(\text{CN})_6]^{-3}$ and $[\text{Ni}(\text{CN})_4]^{-2}$ complex ions and explain their magnetic properties also. 7
(b) Discuss the structure of Diborane. 7

OR

- (b) Draw and discuss the bonding in following molecules : 7
(1) B_4H_{10} (2) $\text{B}_{10}\text{H}_{14}$

- 3 (a) Discuss π -bonding theory of trans effect. 7

OR

- (a) Discuss molecular orbital theory of trans effect. 7
(b) Explain SN^1 and SN^2 mechanism in octahedral complexes. 7

OR

- (b) Explain SN^1CB mechanism for base hydrolysis of $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5\text{X}]^{+2}$ complexes (where $\text{X} = \text{Cl}^-, \text{Br}^-$) and also discuss Green and Taube experiment in favour of this mechanism. 7
- 4 (a) Explain classification of inorganic polymers. 7
- OR
- (a) Write preparation of linear and cyclic polymers of silicon. Discuss applications of silicon polymers. 7
- (b) Explain the principles of Mossbauer spectroscopy. 7
- OR
- (b) What is CIS in Mossbauer spectroscopy ? Discuss the Application of Mossbauer spectroscopy for iron complexes. 7
- 5 Answer the following questions in short : 14
- (1) What is point group ?
  - (2) Define - Multiplication table.
  - (3) What is symmetry element ?
  - (4) Write the point group of NH_3 .
  - (5) Give any one method for the preparation of B_5H_9 .
  - (6) Write number of Terminals and Hydrogen bridge bond in B_4H_{10} .
  - (7) Write the magnetic property of $[\text{IrF}_6]^{-4}$.
  - (8) What is aquation reaction ?
  - (9) Which has more trans effect in NO and H_2O ?
  - (10) What is labile complex ?
  - (11) Write the shape of $[\text{PtCl}_4]^{-2}$ complex.
  - (12) Define – Legend.
  - (13) Write the two characteristics of inorganic polymers.
  - (14) Why low temperature is maintained to get Mossbauer spectra ?
-